

MEŞRUTİYET'TEN CUMHURİYET'E BANKACILIK VE KONYA'DA FAALİYET GÖSTEREN MİLLÎ BANKALAR

YRD. DOÇ. DR. AHMET ATALAY*

Özet

Meşrutiyet'ten Cumhuriyet'e (1908-1923) Konya'da, Konyalı zenginler ve toprak ağaları, yörenin kredi problemini halletmek için millî bankalar kurdular.

Bu bankalar adı geçen dönemde ciddi faaliyetler gösterdikleri gibi, çalışmalarına Cumhuriyet'in ilanından sonra da devam ettiler. Hatta bazıları 1950 ve sonrasına kadar da varlıklarını sürdürdüler.

Cumhuriyet'in ilânından sonra, daha güçlü sermayelerle kurulan yeni bankaların Konya ve ilçelerinde şubelerini açmalarıyla birlikte, Konya'daki bu bankalar karşılığında tutunamayıp kapandılar.

Anahtar Kelimeler: Konya, Banka, Sermaye

* Artvin Çoruh Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü Öğretim Üyesi

İktidar partisi İttihat ve Terakki, millî bankacılığın gelişmesi yönünde büyük çabalar harcadı ve bölgesel bankaların çoğalmasına çalıştı.

Giriş

Para ticaretiyle uğraşanlara banker, para işi gören müesseseye banka denir (Ziya, 1334: 15). Bankasız millet, bankasız siyaset, bankasız imar, bankasız müstemleke olmaz (Borsa Rehberi, 1928: 236).

“Memalik-i Osmaniye’de sarraflık yani muhtelif cins meskûkâtı yekdiğerine tebdil etmek, para bozmak sanatı ve ticareti pek eski zamandan beri yapılmaktadır” (İktisadiyat Mecmuası, 44-48/1333: 17). Ancak, 1800’ün son çeyreğine kadar, Osmanlı’da, şimdikine benzer şekilde sarraflık ve bankerlik işleriyle

azınlıklar ilgilenmektedirler.

Mithat Paşa’nın 1864 yılında, Ziraat Bankasını kurmasıyla birlikte, Osmanlı Devleti’nin hemen hemen büyük vilayetlerinin hepsinde bu bankanın şubeleri açılmıştır. Bankanın en önemli görevleri arasında, ülke ziraatını desteklemek ve çiftçiye kredi vermek vardır.

Padişah II. Abdülhamid’in emriyle Ziraat Bankası Konya Şubesi, 19 Haziran 1896’da açılmıştır. Açıldığı zamanki ilk sermayesi 315 561 kuruş olup, 1314 (1896) yılı sonuna kadar bu sermayeye 2.015 460 kuruş 39 para ilave edilerek toplam sermaye 2.331.021 kuruş 39 paraya yükseltilmiştir (KVS, H. 1317: 74).

H. 1317 yılı, Konya Vilayet Salnamesine göre, Ziraat Bankası Konya Şubesi Banka Meclisinde, 1 reis, 1 banka memuru, 1 muavin, 4 aza, 1 çiftlik müdürü görevlidir. 1 memur, 1 muavin, 1 birinci kâtip, 1 ikinci katip olmak üzere toplam 4 kişi de banka personeli vardır (KVS, H. 1317: 75). 1900’lü yıllarda ise, Konya’da para ticaretinde Ziraat Bankası Konya Şubesi, Osmanlı Bankası Konya Şubesi ile çok sayıda sarraf ve banker bu alanda faaliyet göstermektedirler.

Meşrutiyet inkılâbı ile birlikte millî ekonomi cereyanları filizlenmeye başlayınca, halktan toplanan küçük miktarlardaki para ile anonim şirketler kurma fikri yayıldı (Şanda, 1967: 73). Bu tür kurulan şirketlerden bazıları, milyonları bulan sermayeleri ile birlikte, bankacılık faaliyetine başladılar. İşte bu konuda Osmanlı şehirleri içinde, Konya ili ve Konya halkı “ilk olma özelliği” ne sahiptir (Ziya, 1334: 31).

İktidar partisi İttihat ve Terakki, millî bankacılığın gelişmesi yönünde büyük çabalar harcadı ve bölgesel bankaların çoğalmasına çalıştı. Kurulan bu yerel bankalar, genellikle yöre tacirlerinin banka hizmetlerini, özellikle de kredi gereksinimini

karşılıdı (Akgüç, 1992: 28). Hattâ bu bankalar sadece bankacılık yapmakla kalmamış, değişik ticari faaliyet kollarında, yeni yeni teşebbüsler meydana getirmişlerdir. Biz de araştırmamızda, bu manada Konya'da kurulanları ele alacağız. Çünkü vilayet bankalarının mahallî ticaret ve sanayi üzerinde büyük tesirleri vardır.

2- Kurulan Bankalar, Kurucuları ve Amaçları

Bu bankalardan ilki 1322 (1906)'de sarraf dükkânı ve bankerlik bürosu olarak açılan ticarethanedir ki, daha sonra burası 1326 (1910) yılında genel anlamda faaliyetini bankacılığa kaydırmış olup (Anadolu, 1324: 2), kurucuları, Konyalı Maruni azınlıklardan İlyas Çaha ve Yusuf Şar'dır. Bu bankanın diğer bir ortağı da Fransız vatandaşı olan fakat Konya'da oturan, Abraham Haralamidis'tir (DH. İUM 60/12; b: 1-4).

Konya İlyas Çaha-Yusuf Şar Bankası ismiyle bilinen bu bankanın 1912 yılı sermayesi 120.000 lira olup, bugünkü Tevfikiye Caddesi üzerinde Kapu Camii'ni geçince vakıf dükkânlarına bakan sağ köşe başındadır (Konya Rehberi, 1/1329: 4).

Millî bankalardan ikincisinin kuruculuğunu; Nakipzâde Hacı İbrahim Efendi, Abaoğlu Hacı Mustafa Efendi, Kadı-zâde Hacı Etem Efendi, Attar Ağa-zâde Eyüp Efendi ve Keleşzâde Hacı Ahmet Efendi'nin yaptığı (KOİMAŞ ND¹, 1327, m.1; Şd, 1234/5, m.1; İ.MMS,142/1329 L-26, m: 1) Konya İktisadî Millî Anonim Şirketi'dir. 1 Mart 1325 (1909)'de kurulan banka aşağı yukarı 1960 yıllarına kadar faaliyetini sürdürmüş olup, geçirdiği bir yangın sonucu kapanmıştır.

Kurulduğu zamanki amacı borç almak-borç vermek, gerektiğinde mali, ticari, sanayi ve madeni menkul ve gayrimenkullere dair bütün ticari muameleleri yürütmektir (KOİMAŞ ND, 1327, m:1, A.DVN MKL 52/13, m:1).

Konya'da kurulan diğer bir millî banka da Konya Ahali Bankası Türk Anonim Şirkettir (KEOAŞ ND², 1334, m: 1). Kurucular arasında dergah posstnişileri de dahil olmak üzere eşraftan önemli insanlar yer alıyordu³.

99 yıllığına kurulmuş olan bankanın kuruluş tarihi 26 Mart 1334 (1918) olup (Mukavelât, nr: 25; 41), 3 Nisan 1340 (1924)'da Ahali Bankası ismini almıştır (BOA, 030 18 01 01/10 33 11).

İlk kuruluş amacı, usul ve kanunlara göre şehir ve kasabalarda elektrikle aydınlanma ve bu kuvvetle tramvay tesisleri kurma, sanayi müesseselerinin elektrik ihtiyacını karşılayacak elektrik üretim tesisleri kurma, dekovil hatları tesisi, ziraat aletleri ithalâtı ve satımı, tuğla ve kiremit fabrikaları tesisi, soğuk hava depoları inşası ve bataklık arazileri kurutma işi ile birlikte her tür ticaretle uğraşmak (KEOAŞ ND, 1324, m:1) iken ismini değiştirip Ahali Bankası olduğu zamanki amacı ise,

bilcümle bankacılık muameleleriyle uğraşmakla beraber bilhassa mevduat kabul etme, teminat mektupları verme, çek, senet ve poliçe işlemleri yürütme, halka ve küçük sanat erbabına kredi açma, bilhassa Konya ve civarındaki vatandaşların krediye olan taleplerini karşılamaktır (İktisadi Yürüyüş 51-52-53/1342: 69).

Konya'nın bir başka millî bankası ise 200.000 lira sermaye ile 1331 (1915)'de kurulmuş olan (İktisadiyat Mecmuası, 10/1332: 7) Konya Köylü Bankasıdır.

Konya Köylü Bankasını "Konya Vilayeti dâhilinde geliştirilen tarıma katkı ve bu işle uğraşanların kredi sorunlarını çözmek amacıyla Konya Valisi Azmi Bey, kuruluşunu başlatmış, Vali Muammer Bey ise faaliyete geçirmiştir.

Bankanın idare meclisini, merkezde Konya Valisi, İl Ziraat Müdürü, Ziraat Muallimleri, ilçelerde Kaymakamlar, ilçe Ziraat Müdürleri, Ziraat Muallimleri ve Ziraat memurları, köylerde ise muhtar ve köy ihtiyar heyetleri oluşturmaktadır.

Konya Türk Ticaret Bankası, Konya'nın diğer bir millî bankasıdır. Banka 50 sene müddetle kurulmuş olup, kurucuları Hacı Musa-zâde Hacı Nafiz Efendi, Nuri Efendi-zâde Rifat Efendi, Tahralı-zâde Ali Efendi, Yüzbaşı-zâde Hacı Halil Efendi, İbrahim Hüsnü Efendi-zâde Ahmet Efendi, Hozatlı Ali Dede-zâde Hasan Efendi, Ali Efendi-zâde Hüseyin Efendi, Eğinli-zâde Mehmet Efendi, Güllü-zâde Ali Efendi, Ali Efendi-zâde Mustafa Sabri Bey'dir (Şd. 1271/6, b: 3, m: 1; İ.DUİT 124/27, b: 3, m: 1)

Bilcümle banka muamelâtıyla iştigal etmek için (Mukavelât, nr: 25:237; MV 252/639) kurulan bankanın İstanbul Hükûmeti ve Padişah Vahdettin'in iradesine göre kuruluş tarihi 28 Ağustos 1336 (1920) (Mukavelât, nr: 25:237), Ankara TBMM'si Hükümeti'nin onayına göre ise kuruluş tarihi 23 Eylül 1336 (1920)'dir (BCA, 030.18.01.01/01 12 17).

Aynı dönem içerisinde Konya'nın Akşehir ilçesinde ise, Kurra-zâde Hacı Bekir Efendi, Ak Ağazâde Abdullah Efendi, Kurrazâde Hacı Mehmet Efendi, Vartanyan Hacı İhsan Efendi, Köse Ahmet-zâde Hacı Rüştü Efendi, Yargamiyan Hacı Rasim Efendi, Esdoryan Hacı Mesrup Efendi ve İbrahamiyan Arakli Efendiler (Meşrik-i İrfan, 84/1325: 4) 1 Mart 1325 (1909) tarihinde "Akşehir Osmanlı İktisadî Şirketi"ni kurdular. Şirket 5 Eylül 1332 (1916)'de ismini yeniden tescil ettirerek "Akşehir Osmanlı İktisat Anonim Şirketi"ne dönüştürdü (A. {DVNS MKLT. D, nr:24: 191).

1909'da 3 yıllığına kurulan şirket 1916'da tescil edildikten sonra imtiyaz müddetini 50 yıla çıkarmış (MOOAŞ⁴, 1334: 28) olup, amacı ise; Teâlî (yükselme) vatan için biraz gayret ve hamiyet için memlekette belli bir müddet zarfında büyük bir sermaye meydana getirmek ve sarraflık üzerine kanunlar çerçevesinde kefalet karşılığı borç para alıp vermektan başka bakkaliye üzerine çalışmaktır (Meşrik-i

İrfan, 31/1325: 2). Hattâ Meşrutiyet'in tanıdığı ticaret ortamından istifadeyle tüccar ve esnaflara ve bilumum Akşehir ahalisinden maddeten zayıf düşmüş olanlara, ihtiyacı kadar belde iktisadiyatına katkı yapacaklara yardımda bulunmaktır (Şd. 1776/33, b: 2).

24 Temmuz 1332 (1916) tarih ve 337 numaralı mazbataya göre ise bankanın amacı, Akşehir kazası dâhilinde akçe ifraz ve umumen her nevi teminat ile tahvilat ve emtia-i ticariye ve emval-i menkule merhunatı ile hulliyat mukabilinde avans ve ikrazatında bulunmak ve itibari mali açmak ve her nevi çek ve kambiyo ve iskonto muamelesi icra ve bilumum banka muamelâtı ile uğraşmak (Mukavelât, nr: 24/191; MV 245/6; İ.DUİT 120/12, b: 4) ve ülke dâhilinde ve icab eden mahallerde komisyon muamelâtı yapmak ve ecnebi memleketlerde ticaret malları sevk ederek satmak, esham ve tahvilat alıp satmak ve komisyon şubelerine sevk edilecek mallara mukabil sahiplerine avans vermek icabında ticari şirketler tesis etmek ve hakiki veya hükmi şahsiyete sahip müessese veya şirketlere ve millî sanayi işlerine iştirak eylemek, su, maden, elektrik tesisatı ve işletme imtiyazlarını almak ve işletme işlerini, teşkil edeceği anonim şirketler vasıtasıyla yaptırmak, bankaya ait gayri menkuller edinmek ve banka alacaklarının sağlamaştırılması için banka tarafından her türlü gayri menkulü teminat olarak ipotek almak ve bankalar kanunu hükümlerine göre hacedilmiş gayrimenkulleri ihale yoluyla başkalarına satmaktır (ABND⁵, 1950: 3).

Akşehir ilçesinde 1332 (1916)'da kurulan diğer bir millî banka da Akşehir Çiftçi Bankasıdır. Bankanın amacı, Akşehir'de tarım makineleri ve tarım ürünlerinin yaygınlaştırılması, tarımla uğraşanların desteklenerek üretimlerinin değerlendirilmesi ve örnek tarım çiftlikleri oluşturularak, modern tarım tekniklerinin uygulanmasını sağlamak iken, 1922'den sonra bankacılık faaliyetlerine başlayarak önceki amacına çek, kambiyo, senetsel çalışmalar ile tüccarlara kredi vermenin yanısıra mevduat hesapları açma ve kapama alanında ticari faaliyette bulunmayı da eklemiştir. Ayrıca her türlü gayrimenkul edinmekte uğraşı alanı arasındadır.

Akşehir Çiftçi Bankasının kurucuları ise; Mustafa Efendi-zâde İbrahim Ağa, Yalvaçlı Hacı İbrahim-zâde Tevfik Efendi, Akşehir Osmanlı Bankası Kapıcısı Niğdeli Ahmet Efendi, Akşehir Kaymakamı Fuad Bey, Hacı Nafi-zâde Hacı Ali Efendi, Kurrazâde Hacı Bekir Efendi, Kurrazâde Hacı Mehmet Efendi, Ak Ağa-zâde Abdullah Efendi ve Halim Efendi-zâde Mustafa Efendi'dir (AÇBTAŞ HD⁶, 1340: 1).

Ele alacağımız son millî bankamız ise Ereğli Çiftçi Bankasıdır. Banka Ereğli ilçesi merkezli olarak 13 Teşrinievvel 1335 (1919)'de Kefalet ve İtibar üzerine öncelikli olarak Ereğlililer çiftçilere ve tüccarlara kredi vermek üzere kuruldu. Herhangi bir problem yaşayıp kapanmazsa veya uzatılmazsa 60 yıl için faaliyet gösterecektir (EÇBAŞ ND⁷, 1333: 4).

Bu mali kuruluşlar yine aynı dönemde, sadece bankacılık işlemleri yürütmemişler, çeşitli ticari alanlarda da faaliyet göstererek hem yöre ekonomisine hem de ülke ekonomisine katkıda bulunmuşlardır.

Bankanın kurucuları, Saki-zâde Hacı Ahmet Efendi, Hacı Nebi-zâde Arif Efendi, Piri Paşaoğlu Hacı Emin Efendi, Veli Yusuf oğlu Hacı Ali Ağa, Ağa-zâde Cemil Efendi, Hacı Emin-zâde Sıraç Hacı Emin Efendi, Hadim-zâde Hacı Hüseyin Efendi, Muhittin-zâde Şükrü Efendi, Müftü-zâde Kazım Efendi, Ağa-zâde Mustafa Efendi, Esat-zâde Etem Efendi, Hüseyin Ağa-zâde Said Efendi, Kadir Ağa-zâde Süleyman Sırrı Efendi ve Hacı Derviş-zâde Mustafa Ağa'dır (İ.DUİT 123/23, b: 3; MV 253/29).

3- Sonuç

Araştırmada, Meşrutiyet'ten Cumhuriyet'e Konya'da İktisadi alanda çalışanların kredi sorunlarını gidermek maksadıyla, Konyalıların kurdukları mali kuruluşlar, amaçları ve kurucularından bahsedildi.

Bu da bize, adı geçen dönemde Konyalıların her alanda olduğu gibi parasal problemleri de çözme noktasında, ülkemizin diğer bölgelerinde olduğu gibi, ciddi faaliyette bulduklarını gösterdi. Hatta bu sektörde ilk millî atılımcılardan oldukları görüldü.

Bu mali kuruluşlar yine aynı dönemde, sadece bankacılık işlemleri yürütmemişler, çeşitli ticari alanlarda da faaliyet göstererek hem yöre ekonomisine hem de ülke ekonomisine katkıda bulunmuşlardır.

Bu millî kuruluşlar Cumhuriyet'in ilanından sonra faaliyetlerini sürdürmüşlerse de 1925-1930 dünya kıtlığının ülkemizi etkilemesiyle bazıları çalışmalarını sonlandırmak zorunda kalmıştır. Bazıları ise, 1950'li yıllara kadar devamlılıklarını sürdürebilmişlerdir.

Ülkemiz ekonomisinin hızla kalkınması ve güçlü sermayelerin oluşmasıyla birlikte, ülkemizde yeni kredi kurumları meydana geldi. Bu yeni bankaların şehir ve ilçelerde teşkilatlanması karşısında tutunamayan bu yöresel millî müesseselerimiz değişik bahanelerle birer birer farklı tarihlerde kapanmışlardır.

1 KOİMAŞ ND: Konya Osmanlı İktisadi Millî Anonim Şirketi Nizamnâme-i Dahilisi

2 KEOAŞ ND: Konya Elektrik Osmanlı Anonim Şirketi Nizamnâme-i Dahilisi

3 Hacı Mendizâde Yusuf Ziya Paşa, Konya Mevlâna Dergâhı Postnişini Mehmet Veled Çelebi Efendi,

Hız. Mevlânâ sertariki Adil çelebi, Hüsni Efendizâde Kâzım Bey, Maytapzâde Rifat Efendi, Kadızâde Ahmet Efendi, Mazlumzâde Hacı Osman Efendi, Mecidiyezâde Akif Bey, Burhanzâde Hacı Mustafa Efendi, Burhanzâde Hacı Mehmet Efendi, Termiyecizâde Hüseyin Efendi, Keleşzâde Hacı Ahmet Efendi, Halimzâde İhsan Efendi, Taşbaşlızâde Nazif Efendi, Kalfazâde Hacı Sabit Efendi, Tokatzâde Hacı Mustafa Efendi, Aksaraylı Vehbi Efendi, Tımraşlı Etem Bey, Taşbaşlızâde Hüseyin Efendi, Nuri Efendizâde Muhittin Paşa, Nuri Efendizâde Rifat Efendi, Nuri Efendizâde Mehmet Emin Bey, Tahir Paşazâde Cevdet Efendi, Karahafızâde Mustafa Efendi, Haydarzâde Süleyman Asaf Bey, Nuri Efendizâde Hüsametdin Bey, Ahi Babazâde Yusuf Efendi, Aşçızâde Mustafa Efendi, Hacı Mendizâde Süleyman Efendi, Hacı Mendizâde Nuri Efendi, Gaznezâde Nuri Efendi, Hacı Vehbizâde Niyazi Efendi, Nalbantzâde Abdurrahman Efendi, Hacı Cerizâde Seyit Efendi, Kitapçızâde Kemal Efendi, Kadızâde Mehmet Efendi, Tokatzâde Mehmet Efendi, Termiyecizâde Hüseyin Efendi, Hacı Mendizâde Kaşif Efendi, Hadimli Abdi Azmi Efendi, Termiyecizâde Mehmet Efendi, Termiyecizâde Mevlüt Efendi, Tokatlızâde Nuri Efendi, Abaoğlu Hacı Mustafa Efendi, Derviş Mehmetzâde Cevri Efendi, Hüseyin Efendizâde Niyazi Efendi, Hamamcızâde Recep Efendi, Afakizâde Mehmet Efendi, Keleşzâde Ümit Efendi, Şamilzâde Mehmet Efendi, Hacı Osmanzâde Hacı Mehmet Rüşti Efendi, İsmail Çavuşzâde İsmail Efendi, Kışıkçızâde Tahir Efendi, Ehvinzâde Nuri Efendi, Ereğlili Hacı Rüşti Efendi, Mehmet Rüşti Efendi Mahdumu Ahmet Hamdi Efendi, Hidayetzâde Mustafa Efendi, Abdurrahmanzâde Memiş Efendi, Çaycı Köylüzâde Recep Efendi, Alibeyhöyükli Hacı Süleyman Efendi, Kellecizâde Hacı Halil Efendi, Botsalızâde Hacı Emin Efendi, Serdarizâde Cemil Efendi, İbaogluzâde Ali Efendi, Gilisralızâde Hacı Ali Efendi, Hacı Kaymakzâdede Kasım Efendi, İbaogluzâde Tevfik Efendi, Keleşzâde Mehmet Efendi, Doğrucanzâde Hacı Tahir Efendi, Dava Vekili Musa Kazım Bey, Halimzâde İzzet Efendi, Karahafızâde Ali Efendi, Keleşzâde Nuri Efendi, Türkmenzâde Hacı Osman Efendi, Atikzâde İsmail Efendi, Hamzazâde Hakkı Efendi, Koygunzâde Ali Efendi, Kalfazâde Hüseyin Efendi, Abdülkerimzâde Numan Efendi, Kişnişçizâde Ahmet Efendi, Gilisralızâde Hacı Tahir Efendi, Hacı Dedezâde Selahattin Efendi, Aksaraylı Ali Bıçakcızâde Etem Efendi, Aksaraylı Hacı Ahmet Efendi Mahdumu Gani Efendi, Aksaraylı Ali Bıçakcızâde Mehmet Efendi, Aksaraylı Ali Bıçakcızâde Halil Efendi, Hacızâde Mehmet Ali Efendi, Aksekili Hacı Hasan Efendizâde Mehmet Nuri Efendi, Veysel Efendizâde Hafız Hüseyin Efendi, Tayip Efendizâde Mehmet Tahir Efendi, Armutluzâde İsmail Efendi, Kaşıkçızâde Mehmet Efendi, Kadir Çavuşzâde Hafız Ahmet Efendi, Sıraçzâde İsmail Efendi, Armağanzâde Mehmet Efendi, Lefkelizâde Abdülkadir Efendi, Gözlüklüzâde Ali Rıza Efendi, Kartalızâde Hüseyin Efendi, Hotamuşlı Hacı Himmet Ağa ve Gediklizâde Mustafa Efendi.

- 4 MOOAŞ: Memalik-i Osmaniye'de Osmanlı Anonim Şirketleri
- 5 ABND: Akşehir Bankası Nizamnâme-i Dahilisi
- 6 AÇBTAŞ HD: Akşehir Çiftçi Bankası Türk Anonim Şirketi Hissedarlar Defteri
- 7 EÇBAŞ ND: Ereğli Çiftçi Bankası Anonim Şirketi Nizamnâme-i Dahilisi

Kaynaklar**A- Arşiv Vesikaları**

- a) BOA, DH. İ.UM 60/12
- b) BOA, Şd. 1234/5
- c) BOA, İ.MMS 142/1329 L-26
- d) BOA, A.DVN MKL 52/13
- e) BOA, Mukavelat Kayıt Defteri numara: 25
- f) BOA, Şd. 1271/6
- g) BOA, İ.DUİT 124/27
- h) BOA, MV 252/63
- ı) BOA, A.{DVNS, MKLT d., numara: 24
- k) BOA, Şd. 1776/33
- l) BOA, MV 245/6
- m) BOA, İ.DUİT 120/12
- n) BOA, İ.DUİT 123/23
- o) BOA, MV 253/29
- ö) BCA., 030 18 01 01/10 33 11
- p) BCA., 030 18 01 01/01 12 17

B- Yayınlanmış Eserler, Gazeteler ve Mecmualar

- Akşehir Bankası Nizamname-i Dahilisi*, Ülkü Basımevi, Konya 1950.
- Akşehir Çiftçi Bankası Türk Anonim Şirketi Hissedarın Defteri*, 1340.
- Anadolu*, numara: 20, 6 Teşrinisani 1324 Cumartesi.
- Borsa Rehberi 1928*, İstanbul Esham ve Tahvilat Kambiyo ve Nukud Borsası Meclis-i İdaresi Tarafından Tertip Edilmiştir, Matbaa-i Ebuzziya, İstanbul 1928.
- Ereğli Çiftçi Bankası Anonim Şirketi Nizamname-i Dahilisi*, Hukuk Matbaası, İstanbul 1333.
- Hüseyin Avni Şanda, "Türkiye'de Sermaye Şirketleri 1860-1918", *İstanbul Ticaret Odası Mecmuası*, Cilt: 84, No: 6-7, Haziran-Temmuz 1967.
- İktisadi Yürüyüş*, Cilt: 5, Sayı: 51-52-53, 18 Şubat 1942.
- İktisadiyat Mecmuası*, Yıl: 1, Sayı: 40, 19 Kânunusani 1332.
- İktisadiyat Mecmuası*, Yıl: 1, Sayı: 44-48, 8 Mart 1333.
- Konya Elektrik Osmanlı Anonim Şirketi Nizamname-i Dahilisi*, Matbaa-i Amire, İstanbul 1334.
- Konya Osmanlı İktisadi Milli Bankası Nizamname-i Dâhilisi*, Konya Vilayet Matbaası, 3 Kânunuevvel 1337.
- Konya Rehberi*, numara: 1, 16 Haziran 1329.
- Konya Vilayet Salnamesi*, Hicri Yıl: 1317.
- Mehmet Ziya, *Bankalar ve Muamelâti*, Matbaa-i Orhaniye, İstanbul 1334
- Meşrik-i İrfan*, numara: 31, 22 Haziran 1325 Pazartesi
- Meşrik-i İrfan*, numara: 84, 7 Kânunusani 1325 Çarşamba.
- Öztin Akgüç, *100 Soruda Türkiye'de Bankacılık*, Gerçek Yayınevi, İstanbul 1992.
- Ticaret ve Ziraat Nezareti, Memalik-i Osmaniye'de Osmanlı Anonim Şirketleri*, Hukuk Matbaası, İstanbul 1334.

قونیه اقتصاد ملی بانکسی

باقه نك عنوانی : قونیه اقتصاد ملی بانکسی تورك آنونیم شركتی

مرکز اداره سی : قونیه

مدنی : اللی سندر

مؤسسلر : عبا اوغلی حاجی مصطفی افندی ، قاضی زاده حاجی ادم افندی ، کلشن زاده حاجی احمد افندی ، قیب زاده حاجی ابراهیم افندی

تاریخ تاسیسی : ۳۲۷-۱۹۰۰

سرمایه سی : « ۱۵۰۰۰۰ » یوز اللی بیک تورك لیراسی ۹۲۷ سنه سی هیئت عمومیه سنده

اوجوز بیک لیرایه تزییدی تقرر ایتشدیر .

صورت تادیرسی : تمتعات تادیه ایدلشدیر .

مجلس اولرۇ حاضره سی ر مربرلرنك اساسی : رئیس اول، قونیه مبعوثی کاظم حسنی بك رئیس ثانی، عبا اوغلی حاجی مصطفی افندی اعضالر: آقسرائ مبعوث موسی کاظم ، بلدییه رئیس قرم حافظ زاده خالص ، تجارت اوطه سی رئیس بقال باشی زاده نوری ، قاضی زاده حاجی ادم ، تجاردن حلیم زاده احسان، اشرف زاده حسین، قیب زاده محمد، عبا اوغلی زاده علی ، بکشهرلی عبدالله ، شاه زاده احمد بك وافندیلردر. مدیر حلیم اوغلی عزت و آچی قوزی زاده ظاهر بکدر.

تمتعانك صورت توزیعی : كافة مصارف تنزیل ایدلگدن صوكره ۵٪ احتیاط آقسی

و ۱۰٪ فوق العاده احتیاط سرمایه سی افراز وبقیه نك یوزده بشی مؤسسلره و ٪ ایکی بیجی

هیئت اداره یه ویریلهرك بقیه سی حصه دارانه توزیع اولنور .

احتیاط آقسی : « ۱۵۰۰۰ » اون بش بیک تورك لیراسیدیر. فوق العاده احتیاط سرمایه سی :

۲۲۹۰ لیرادر [۹۲۷ سنه سنده باشلامشدر]

تورکیده کی شعبری : یوقدر .

ممالک اجنیده ایش بانکسی واسطه سیله معامله یاپار .

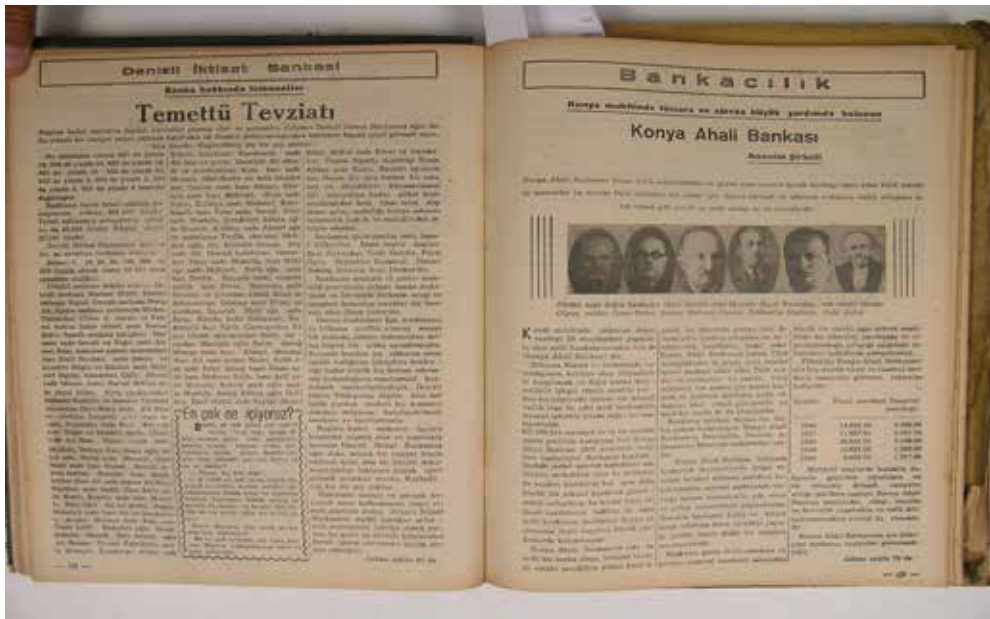
نخبرلری : ایش بانکسنك مرکز وبالعموم شعبانی ، ممالک شرقیه فرانسه بانکسی مرسین

شعبه سی، آطه پازاری اسلام تجارت بانکسی وشعبانی، آطه بازار امنیت بانکسی، آقشهر بانکسی

وشعبانی ، قرمان چیفتجی بانکسی .

Konya İktisadi Millî Bankasına ait para makbuzu

Konya Ahali Bankası'nın son dönem yöneticilerinden bazıları

قونیه بانقہسی

بانقہنک عنوائی : قونیه اہالی بانقہسی آنونیم شرکئی

مرکز ادارہسی : قونیه در .

مدنی : طقسان طقوز سنہدر .

مؤسسلری : یوز ذاتدن عبارتدر .

تاریخ تأسیسی : ۲ تموز ۱۳۴۰

سرمایہسی : بش یوز بیک لیرادر .

سرمایہ ماضردہسی : یوز قرق بدی بیک درت یوز یکریمی ایکی لیرادر .

مجلس ادارہ اعضالربنہ ، مرکبک اسمی : قونیه تجارندن قاضی زادہ احمد افندی

قونیه تجارندن ہدایت زادہ مصطفی افندی

کاظم حسنی بک

حلیم زادہ احسان بک

کتنجی زادہ کامل افندی

ترمیہجی زادہ محمد

طوزجی زادہ بہاءالدین

برہان زادہ حاجی مصطفی

» » » محمد

کلشن زادہ عمر

احمد حمدی

حاجی قائمق زادہ قاسم افندی در .

مدیر : برہان زادہ حاجی مصطفی افندی در .

نمٹغانک صورت نوزیعی : بدلی تسویہ اولونمٹش سہ ماہیہ % ۵ ، احتیاط آقچہسنہ % ۵ ،

مؤسسلرہ % ۱۴ ، مجلس ادارہ اعضالربنہ % ۵ ، مستخدمینہ % ۱ ، شرکاکہ % ۸۰ در .

امتیاط آقیرسی : ۷۳۷۰ لیرادر .

نورکیردہ شعبلری : یوقدر

ممالک امنپیردہ شعبلری : یوقدر .

آق شهر بانقہ سی

بانقہ نك ، عنوانی : آق شهر بانقہ سی

مرکز ادارہ سی : آق شهر قصبہ سی

مدتی : الی سنہ در .

مؤسساری : فرا زاده حاجی محمد و قرا زاده حاجی بکرو اق آغاز زاده عبدہ افندیلردر .

تاریخ تاسیسی : ۱۳۳۲ سنہ سی ۵ ایلولندہ

سرمایہ سی : الیوم تحصیل ایدلش بر میلیون تورک لیراسیدر .

سرمایہ نك صورت تادیہ سی : ۵ ایلول ۱۳۳۲ تاریخندہ الی بیک لیرا ایلہ تأسس ایدوب

۱۵ اگستوس ۱۳۳۴ تاریخندہ یوز بیک لیرا و ۲۴ مایس ۱۳۳۷ تاریخندہ ایکی یوز بیک لیرا

و ۱ ایلول ۳۴۰ تاریخندہ بر میلیون تورک لیراسنہ ابلاغ ایدلش و درت سنہدہ مقسطاً

وتماماً تحصیل ایدلشددر .

مجلس ادارہ حاضرہ سی و مدیر لیک اسامیسی : فرا زاده حاجی محمد و آق آغاز زاده عبدہ

وحاجی رشدی بکزادہ مصطفی و برر حاجی خلیل آغا زاده خلیل و عبدالرشید زاده عبدہ

و موجبی زادہ علی و خلیل آغا زادہ حاجی یونس بک و افندیلردر .

تمعاتک صورت تودیہ سی : بانقہ جہ کافہ مصارفات بالتزویل اولاً تادیہ ایدلش حصہ بدلاتنہ

٪ ۵ غروش قائلش و ٪ ۱۰ احتیاط آجہسی تقریق اولتور . باقیدن ٪ ۳ مؤسسلرہ و ٪ ۵

ہبت ادارہ یہ و ٪ ۲ مأمورین و مستخدمینہ و ٪ ۹۰ ایکنجی حصہ تمتع اولہرق بالادہ کی

٪ ۵ قائلش ایلہ بر لکندہ حصہ دارنہ توزیع ایدیلیر .

احتیاط آجہسی : [۴۱۰۱۲] لیرا احتیاط آجہسی تراکم ایتشددر . شرکتک ایکی یوز بیک

لیرا سرمایہ سی بولندیہی زماندہ اسمی و عنوانی [آتشددر اقتصاد عثمانی] ایدی . آتشددر بانقہ سی

عنواننہ تبدیل ایدیلکی ائنادہ متراکم احتیاط آجہسی سرمایہ یہ قلب ایدلشددر .

نور کیدہ کی شعبلری : آتشددر مرکز شعبہ سی ، از میردہ واستانبولدہ بر شعبہ سی وارددر .

ممالک اہم پیردہ شعبہ و اخبار لری : ممالک اجنیہدہ مع التأسف شعبہ و اخباری ہنوز یوقدر

نصورت ایدلکندہ در .

Akşehir Bankası ile ilgili genel bilgi

